

รายงานความก้าวหน้าแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 Cluster กลุ่มผู้สูงอายุ

โดย นายแพทย์กิตติ ลากสมบัติศิริ

เลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบบริหารและวิธีทำงาน กลุ่มที่ 4

ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจหลัก กรมอนามัย ครั้งที่ 2/2563

วันที่ 8 พฤศจิกายน 2562 เวลา 09.00 – 14.00 น.

ณ ห้องประชุมทำธาร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1

ผู้สูงอายุสุขภาพดี ดูแลตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	(1) ร้อยละ 60 ของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ (2) ร้อยละ 80 ของตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ (3) ร้อยละ 80 ของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลตาม Care Plan			
กลุ่มเป้าหมาย	(1) ผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) (2) บุคลากรสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย (3) พระสงฆ์และสามเณรทั่วประเทศ			
กลยุทธ์	1. ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมสูงอายุ	2. พัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุในชุมชน	3. ขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ	
มาตรการ	1.1 สนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ Preventive Long Term Care ภายใต้อายุได้ “สุขเพียงพอ ชะลอชรา ชีวียืนยาว” (A) 1.2 พัฒนา/สนับสนุน การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ ทักษะในการเฝ้าระวัง และดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน ครอบครัว ชุมชน (I) 1.3 สนับสนุนการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (P) 1.4 ขับเคลื่อนชมรมผู้สูงอายุคุณภาพให้เป็นต้นแบบการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน (R)	2.1 พัฒนาระบบมาตรฐาน Long Term Care และ Intermediate Care ในชุมชน (R) 2.2 ขับเคลื่อนมาตรฐานหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (R) 2.3 ส่งเสริม สนับสนุนระบบเฝ้าระวังภาวะสุขภาพผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือระยะยาวครอบคลุมทั่วประเทศ (I) 2.4 ขับเคลื่อนการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว โดยบุคลากรสาธารณสุข ทีมสหวิชาชีพ/ทีมหมอครอบครัวและภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ (P) 2.5 พัฒนาศักยภาพบุคลากรในการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุ (B)	3.1 สนับสนุนการดำเนินงานการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติสู่พื้นที่ (P) 3.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลสุขภาพพระสงฆ์(I) 3.3 พัฒนามาตรฐานวัดรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Temple) เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพพระสงฆ์ (R)	
โครงการสำคัญ	(1) โครงการชะลอชรา ชีวียืนยาว ประจำปี พ.ศ.2563 (2) โครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน ปี 2563 (3) โครงการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ (4) โครงการพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ ปี 2563			
ระดับความสำเร็จ	ไตรมาส 1 (3 เดือน)	ไตรมาส 2 (6 เดือน)	ไตรมาส 3 (9 เดือน)	ไตรมาส 4 (12 เดือน)
	1. มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน/แนวทางการดำเนินงาน 2. พื้นที่ที่มีแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน - ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ - แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล - Intermediate Care In Community - แนวทางการประเมินคัดกรองสุขภาพ - ชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ - วัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ 3. ผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น 4. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan) 5. มีมาตรฐานหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่ 6. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ภาคีเครือข่าย 7. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุ/พระสงฆ์ 8. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพและการอบรมพระคิลา นุปัญญา	1. ผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นอย่างน้อย 7,500,000 คน 2. จำนวนตำบลผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 3. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan) ร้อยละ 70 4. มีการดำเนินงาน Intermediate Care In Community อย่างน้อย เขตสุขภาพละ 1 จังหวัด 5. มีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ 6. ร้อยละ 40 ของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ 7. ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมบริการด้านช่องปาก ไม่น้อยกว่า 200,000 คน 8. มีนวัตกรรม/กิจกรรมการดูแลช่องปาก โดยเครือข่ายประชาชน ชมรม ไม่น้อยกว่า 5,000 ตำบล 9. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 40 10. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ	1. ผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นอย่างน้อย 8,000,000 คน 2. มีจำนวนตำบลผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 3. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan) ร้อยละ 75 4. มีการดำเนินงาน Intermediate Care In Community อย่างน้อย เขตสุขภาพละ 2 จังหวัด 5. มีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ 6. ร้อยละ 50 ของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ 7. ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมบริการด้านช่องปาก ไม่น้อยกว่า 300,000 คน 8. มีนวัตกรรม/กิจกรรมการดูแลช่องปาก โดยเครือข่ายประชาชน ชมรม ไม่น้อยกว่า 6,000 ตำบล 9. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 45 10. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ	1. ผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นอย่างน้อย 8,500,000 คน 2. มีจำนวนตำบลผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 3. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan) ร้อยละ 80 4. ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเปลี่ยนกลุ่ม จากติดเตียงเป็นติดบ้าน และจากกลุ่มติดบ้านเป็นติดสังคม 5. มีการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ อย่างน้อยเขตสุขภาพละ 2 เมือง/ชุมชน 6. ร้อยละ 60 ของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ 7. ผู้สูงอายุเข้าถึงนวัตกรรมบริการช่องปากไม่น้อยกว่า 400,000 คน 8. มีนวัตกรรม/กิจกรรมการดูแลช่องปาก โดยเครือข่ายประชาชน ชมรมไม่น้อยกว่า 7,000 ตำบล 9. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 55 10. มีการดำเนินงานวัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ อย่างน้อย เขตสุขภาพละ 1 วัด

Small Success

ไตรมาส	ระดับความสำเร็จ	ผลการดำเนินงานประจำเดือน ตุลาคม 2562
1	<p>1. มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน/แนวทางการดำเนินงาน</p>	<p>ส่วนกลาง :</p> <ol style="list-style-type: none"> การประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพกลุ่มวัยทำงาน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ วันที่ 28-29 ตุลาคม 2562 โรงแรม ทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร การประชุมเชิงปฏิบัติการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานทันตสุขภาพภาพรวม ปี 2563 วันที่ 15-17 ตุลาคม 2562 โรงแรม ทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนต้นแบบผู้สูงอายุสุขภาพ/สุขภาพช่องปากดี วันที่ 17-18 ตุลาคม 2562 โรงแรม ริชมอนด์ นนทบุรี
	<p>2. พื้นที่มีแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ - แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล - Intermediate Care In Community - แนวทางการประเมินคัดกรองสุขภาพ - ชุมชนต้นแบบเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ - วัดส่งเสริมสุขภาพสู่วัดรอบรู้ด้านสุขภาพ 	<p>ส่วนกลาง :</p> <ol style="list-style-type: none"> จัดทำ Template แนวทางการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนฯ ให้กับพื้นที่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการสร้างและพัฒนาแผนส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว รายบุคคลในชุมชน “Health Promotion & Preventive Individual Care Plan” <p>ส่วนภูมิภาค :</p> <p>ศูนย์อนามัยที่ 1-12 และ สสม. จัดทำแผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามประเด็นที่กำหนด</p>
	<p>3. ผู้สูงอายุได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น</p>	<p>สนับสนุน/ส่งเสริมการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น(ADL) ให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ และรายงานข้อมูลผ่านระบบ HDC</p> <p>รายงานผลการดำเนินงาน : ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้รับการประเมินคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน จำนวน 7,658,519 คน ติดสังคม จำนวน 7,424,459 คน ติดบ้าน จำนวน 191,465 คน และติดเตียง จำนวน 42,595 คน (รายงานข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 6 พ.ย. 62)</p>

Small Success

ไตรมาส	ระดับความสำเร็จ	ผลการดำเนินงานประจำเดือน ตุลาคม 2562
1	4. ผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan)	สนับสนุนการดำเนินงานดูแลผู้สูงอายุตามแผนการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงรายบุคคล (Care Plan) และรายงานข้อมูลผ่านระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) ผลการดำเนินงาน : จำนวนผู้สูงอายุ 180,821 คน ไม่รวม กทม. จัดทำ Care plan ทั้งสิ้น 167,118 คน คิดเป็นร้อยละ 92.42 (ข้อมูล ณ 31 ต.ค. 62)
	5. มีมาตรฐานหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่	ส่วนกลาง : พัฒนามาตรฐานหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ กรมอนามัย สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น หลักสูตรการอบรม CM CG นักบริหารชุมชน เป็นต้น
	6. พัฒนาศักยภาพบุคลากร ภาควิชาเครือข่าย	ส่วนภูมิภาค : ศูนย์อนามัยที่ 1 – 12 และ สสม. ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร และภาควิชาเครือข่าย เช่น อบรมฟื้นฟูศักยภาพ CM CG, อบรมอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น, อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ (เช่น E75)
	7. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุ/พระสงฆ์	ส่วนกลาง : 1. ประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบโปรแกรม Long Term Care/การจัดทำฐานข้อมูล และเชื่อมระบบโปรแกรมกับภาควิชาเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 2. พัฒนาระบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ โดยการบันทึกข้อมูลในสมุดสุขภาพประชาชน (H4U) 3. จัดทำฐานข้อมูลวัดส่งเสริมสุขภาพและพระคิลานุปัฏฐาก ส่วนภูมิภาค : ศูนย์อนามัยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่รายงานให้กับส่วนกลาง
	8. มีการดำเนินงานการอบรมพระคิลานุปัฏฐาก	ส่วนกลาง : สนับสนุนการดำเนินงานอบรมพระคิลานุปัฏฐาก ส่วนภูมิภาค : พื้นที่ดำเนินการอบรมพระคิลานุปัฏฐาก

ส่วนกลาง

1. สร้างและพัฒนาแผนส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาวรายบุคคลในชุมชน "Health Promotion & Preventive Individual Care Plan"
2. ประชุมเตรียมการดำเนินการสำรวจภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ
3. พัฒนาเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
4. จัดทำหลักสูตรสุขภาพเพียงพอ ชะลอชรา ชีวียืนยาว
5. ประชุมวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดนวัตกรรมการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้สูงอายุสุขภาพดี พื้นที่ที่มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาวดีเด่น 7-8 พฤศจิกายน 2562 รร.มารวย
6. พัฒนาระบบโปรแกรม
 - พัฒนาระบบโปรแกรม Long Term Care/การจัดทำฐานข้อมูล และเชื่อมระบบโปรแกรมกับ ภาควิชาอายุรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ
 - พัฒนาโปรแกรมการสื่อสารออนไลน์สำหรับผู้สูงอายุ
7. พัฒนาคู่มือแนวทาง
 - คู่มือแนวทางการดูแลผู้สูงอายุระยะกลางในชุมชน (Intermediate Care in Community)
 - แนวทางการคัดกรองรอยโรคเสียงมะเร็ง/มะเร็งช่องปาก
 - จัดพิมพ์คู่มือแนวทางการอบรมหลักสูตรพระคิลานุปัฏฐาก (พระ อสว.)
8. พัฒนาวัดส่งเสริมสุขภาพต้นแบบและพระคิลานุปัฏฐาก
9. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ
10. พัฒนาศักยภาพบุคลากรทันตบุคลากร และภาควิชาอายุรศาสตร์ ในการขับเคลื่อนงานระดับตำบล

ส่วนภูมิภาค

1. ศูนย์อนามัย 1- 12 , สสม. ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน/แนวทางการดำเนินงานให้กับพื้นที่ (สสจ. สสอ. รพ.สต.)
2. สนับสนุน/ส่งเสริมการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น (ADL) ให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ และรายงานข้อมูลผ่านระบบ HDC
3. ศูนย์อนามัย 1- 12 , สสม. ดำเนินการจัดอบรมฟื้นฟูศักยภาพ Care Manager, Caregiver, สนับสนุนการอบรมอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น และอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น E75 การคัดกรองโรคในช่องปากและการดูแล

Thank You